

Badanie dermatoskopowe

Profilaktyka, obserwacja, edukacja zdrowotna

1. Cel procedury

Celem badania dermatoskopowego wykonywanego przez kosmetologa jest:

- wstępna obserwacja znamion i zmian skórnych,
- identyfikacja cech potencjalnie niepokojących,
- edukacja pracownika/klienta w zakresie profilaktyki nowotworów skóry,
- zwiększenie świadomości dotyczącej ochrony przeciwsłonecznej i samokontroli znamion.

Badanie ma charakter **profilaktyczno-edukacyjny** i **nie stanowi diagnozy lekarskiej**.

2. Zakres kompetencji kosmetologa

Kosmetolog:

- NIE diagnozuje chorób,
- NIE rozpoznaje nowotworów,
- NIE uspokaja ani nie straszy pacjenta,
- MOŻE wskazać konieczność konsultacji dermatologicznej,
- MOŻE dokumentować wizualnie zmianę **wyłącznie w telefonie pracownika**, za jego wyraźną zgodą.

3. Wywiad wstępny (obowiązkowy)

3.1 Wprowadzenie

Kosmetolog informuje:

„Badanie polega na obejrzeniu znamion specjalnym urządzeniem powiększającym. Nie jest to badanie lekarskie, ale pozwala zauważyć zmiany, które warto kontrolować lub skonsultować z dermatologiem.”

3.2 Pytania wywiadowe

1. Z czym Pan/Pani dziś przychodzi?
2. Czy jest znamię, które szczególnie Pana/Pani niepokoi?
3. Czy któreś znamię zmieniło się w ostatnim czasie (kolor, wielkość, kształt)?
4. Czy znamię swędzi, boli, krwawi lub sączy się?
5. Czy w rodzinie występował czerniak lub inny rak skóry?
6. Czy korzysta Pan/Pani z solarium lub często przebywa na słońcu?
7. Czy stosuje Pan/Pani ochronę przeciwsłoneczną (SPF)?

4. Przygotowanie do oglądania znamion

Po wywiadzie kosmetolog informuje:

„Może Pan/Pani rozebrać się do poziomu swojego komfortu. Obejrzymy tylko te miejsca, na które wyrazi Pan/Pani zgodę.”

Zapewnić:

- intymność,
- brak pośpiechu,
- komfort psychiczny.

5. Kryteria ABCDE – opis standardowy (część edukacyjna)

A – Asymetria

Opis wizualny:

Znamię, którego nie da się „podzielić na dwie podobne połówki”. Jedna część jest wyraźnie inna niż druga.

Przykład:

Znamię „rozlewające się” bardziej w jedną stronę, jakby „uciekające” poza swój środek.

B – Brzegi

Opis wizualny:

Brzegi nieregularne, poszarpane, pofalowane, niewyraźne lub zgrubiałe.

Przykład:

Granica znamienia przypomina kontur mapy, a nie gładkie koło.

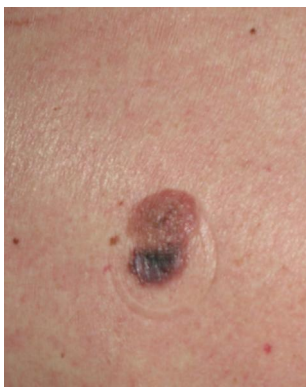
C – Kolor

Opis wizualny:

Więcej niż jeden kolor w obrębie jednego znamienia.

Przykład:

Połączenie brązu, czerni, czerwieni lub szarości w jednej zmianie.

D – Średnica

Opis wizualny:

Zmiana większa niż 6 mm (średnica gumki od ołówka).

Uwaga:

Małe zmiany również mogą być niepokojące – średnica nie jest jedynym kryterium.

E – Ewolucja (najważniejsze kryterium)

Opis wizualny i objawowy:

Jakakolwiek zmiana w czasie.

Przykłady:

- wzrost znamienia,
- zmiana koloru,
- zmiana kształtu,
- swędzenie,
- krwawienie,
- pojawienie się stanu zapalnego.

6. Katalog najczęściej spotykanych zmian skórnych

Zmiany najczęściej łagodne:

- znamiona barwnikowe,

- brodawki łojotokowe,

- włókniaki,

Włókniak twardy

Włókniak miękki

- plamy soczewicowate,

- naczyniaki rubinowe.

Zmiany wymagające szczególnej czujności:

- nowe znamiona u osób dorosłych,
- znamiona z cechami ABCDE,
- zmiany niegojące się,
- zmiany krwawiące lub bolesne.

7. Procedura w przypadku zmiany wymagającej dalszej kontroli

Jeżeli kosmetolog zauważy zmianę, która:

- wyróżnia się na tle innych,
- posiada cechy ABCDE,
- budzi wątpliwości wizualne,

kosmetolog MOŻE zaproponować wykonanie zdjęcia zmiany **telefonem pracownika**.

7.1 Komunikat rekomendowany

„Nie mogę postawić diagnozy, natomiast ta zmiana wygląda tak, że warto ją skontrolować u dermatologa. Jeśli chce Pan/Pani, mogę pomóc wykonać zdjęcie tej zmiany Pana/Pani telefonem, aby łatwiej było ją pokazać lekarzowi.”

7.2 Zasady wykonywania zdjęcia

- zdjęcie wykonywane jest **wyłącznie telefonem pracownika/klienta**,
- kosmetolog **nie przechowuje, nie wysyła i nie archiwizuje zdjęcia**,
- zdjęcie służy wyłącznie do:
 - o kontroli zmiany w czasie,
 - o przedstawienia jej lekarzowi dermatologowi,
- wykonanie zdjęcia odbywa się **za świadomą zgodą pracownika**.

8. Edukacja po badaniu (obowiązkowa)

8.1 Ochrona przeciwsłoneczna

- SPF minimum 30–50,
- stosowanie przez cały rok,
- reaplikacja co 2–3 godziny w okresie letnim.

8.2 Miejsca najbardziej narażone na słońce

- twarz i skóra głowy,
- uszy,

- kark,
- ramiona i plecy,
- dłonie,
- łydki i stopy.

8.3 Samokontrola znamion

- 1x w miesiącu przed lustrem,
- obserwacja zmian w czasie,
- szybka reakcja na nowe lub zmieniające się znamiona.

9. Zakończenie wizyty

Kosmetolog podsumowuje:

„Na podstawie dzisiejszej obserwacji omówiliśmy ochronę skóry i znamion. W razie zmian lub wątpliwości zalecana jest konsultacja dermatologiczna.”